

Udskrift af Arbejdsrettens dom af 27. maj 2025

Sag nr.: 2023 - 1253

Dansk Arbejdsgiverforening
for
DIO III
for
Juul & Nielsen A/S
(advokat Elisabeth la Cour)

mod

Fagbevægelsens Hovedorganisation
for
Fagligt Fælles Forbund
(advokat Ulrik Mayland)

Dommere: Anne Trolle, Christian Alsøe, Ghita Parry, Henrik Jensen, Jørgen Steen Sørensen (retsformand), Linda Nordstrøm Nissen og Peter Breum.

Indledning

Sagen angår de indklagede arbejdstageres standsning af arbejdet i en periode på ca. 14 dage i november 2023 på et stillads på byggepladsen Sallinghus, beliggende Skibelundvej 32/Randbølvej 69-79 i Vanløse.

Spørgsmålet er, om standsningen af arbejdet var berettiget efter Normens § 17, nr. 2.

Parternes påstande

Klager, Dansk Arbejdsgiverforening for DIO III for Juul & Nielsen A/S, har nedlagt påstand om, at de indklagede arbejdstagere til Dansk Arbejdsgiverforening skal betale en efter Ar-

bejdsrettens skøn fastsat bod for hver time, de pågældende har deltaget i arbejdsnedlæggelser fra den 16. november 2023 kl. 07.00 til den 29. november 2023 kl. 07.00.

Indklagede, Fagbevægelsens Hovedorganisation for Fagligt Fælles Forbund, har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært bortfald af bod.

Endvidere har indklagede nedlagt selvstændig påstand om, at Juul og Nielsen skal betale sædvanlig løn for perioden den 16. november 2023 til 28. november 2023, begge dage inklusive, subsidiært for en kortere periode, til de beskæftigede tømrere på byggepladsen Skibelundvej, 2770 Vanløse/Randbølvej 69-79, 2720 Vanløse.

Over for denne påstand har klager påstået frifindelse.

Sagsfremstilling

De indklagede arbejdstagere var ansat hos Juul & Nielsen A/S og arbejdede på et stillads på byggepladsen Sallinghus, beliggende Skibelundvej 32/Randbølvej 69-79 i Vanløse. Stilladset var opført af TS Stilladsmontage A/S.

Den 30. august 2023 skete der en arbejdsulykke på stilladset. En medarbejder fra en anden virksomhed havde arbejdet på et stilladsdæk, som var vippet op, hvorefter medarbejderen faldt til det underliggende stilladsdæk.

Den 5. oktober 2023 aflagde Arbejdstilsynet tilsynsbesøg hos TS Stilladsmontage på byggepladsen. Af Arbejdstilsynets afgørelse af 13. oktober 2023 til TS Stilladsmontage fremgår bl.a.:

”Afgørelse

Arbejdstilsynet sender her den afgørelse, som vi oplyste om på vores tilsynsbesøg den 5. oktober 2023.

...

Afgørelsen vedrører leverandør af en stilladskonstruktion opstillet til brug for totalrenovering af en beboelsesejendom i 6 plan.

Strakspåbud

Virksomheden påbydes at sørge for, at Layher søjlestillads, der er stillet til rådighed på Randbølvej 69, Vanløse er opstillet, så det kan anvendes sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Det skal sikres, at stilladset er forsvarligt stabiliseret, korrekt understøttet og at der er fri gennemgangshøjde i adgangsvejene.

I skal efterkomme påbuddet straks.

I skal senest den 20. oktober 2023 give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. I skal bruge formularen på vores selvbetjeningsløsning Arbejdsmiljø i din virksomhed.

Begrundelse for påbuddet

Det er Arbejdstilsynet vurdering at stilladskonstruktionen i form af Layher søjlestillads ikke er opstillet så den kan anvendes sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt af brugerne.

Dette begrundes med, at

- der ikke var monteret diagonalføring i enderankerne og for hver 5. ranke
- flere af fodspindlerne var sunket ned i jorden inde i gården ved den bygning der ligger ud til Skibelundsvej
- flere af komposittrallerne var forkortet ved at tilskære dem
- gennemgangshøjden var flere steder under 190 cm, nogle steder helt ned til ca. 120 cm.

Ved afgivelsen af dette strakspåbud er der lagt vægt på at der er risiko for at stilladskonstruktionen skrider sammen, når den er destabiliseret pga. manglende diagonaler og nedsunkne fodspindler.

Når stilladskonstruktionen er ustabil er der risiko for at konstruktionen kolliderer. Kollapser stilladskonstruktionen er der betydelig fare for alvorlige kvæstelser for brugerne af stilladskonstruktionen i værste fald med døden til følge.

...”

Den 5. oktober 2023 aflagde Arbejdstilsynet endvidere tilsynsbesøg hos Juul & Nielsen på byggepladsen. Ved Arbejdstilsynets afgørelser af 16. oktober 2023 fik Juul & Nielsen straks påbud om at udbedre en række forhold om bl.a. støv, vedligeholdelse af adgangsveje og adskillelse mellem kørende og gående trafik på byggepladsen.

Den 1. november 2023 aflagde Arbejdstilsynet tilsynsbesøg hos TS Stilladsmontage på byggepladsen. Af Arbejdstilsynets afgørelse af 8. november 2023 til TS Stilladsmontage fremgår bl.a.:

”Afgørelse

Vi sender her den afgørelse, som vi oplyste om på vores tilsynsbesøg den 1. november 2023.

...

Afgørelsen vedrører leverandør af stilladskonstruktion.

...

Strakspåbud

Virksomheden Påbydes at sørge for, at der er konstruktionsberegninger for stilladskonstruktionen på byggepladsen.

Stilladskonstruktionen er en sammenbygning mellem et Layher All-Around, bygget om til murerstillads med traller ved hjælp af specialkonstruerede længdebjælker samt overdækning af Layher Kedel XL kassetter sammenbygget med bærende stilladskonstruktion via en gitterdragere og som er stillet til rådighed på byggepladsen Sallinghus, Skibelundsvej samt Randbølvej 69-79, 2770 Vanløse.

Der skal foreligge en konstruktionsberegning, som indeholder specifikationer over sammenbygningen af stilladskonstruktion med teltoverdækning.

I skal efterkomme påbuddet straks.

I skal senest den 15. november 2023 give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. I skal bruge formularen på vores selvbetjeningsløsning Arbejdsmiljø i din virksomhed.

Begrundelse for påbuddet

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at stilladskonstruktionen opstillet på byggepladsen Sallinghus, Skibelundsvej samt Randbølvej 69-79, 2720 Vanløse er en beregningskrævende stilladskonstruktion. Det begrundes vi med, at sammenbygningen mellem stilladserne og teltoverdækningen ikke er bygget i en standardopstilling efter de pågældende stilladstypers monteringsvejledning, og at der er tale om en større stilladskonstruktion.

Arbejdstilsynet begrundes ovenstående med:

- Der var opstillet en stilladskonstruktion med teltoverdækning omkring blok A og blok C, på en 4 etagers bygning.
- Det bærende stillads var et Layher All-Around bygget om til murerstillads med traller ved hjælp af specialkonstrueret længdebjælker.
- Der var ikke monteret diagonalføring som angivet i Layher All-Around monteringsvejledning.
- På det bærende stillads var der monteret en overdækning bestående af Layher Kedel XL kassetter sammenbygget med det bærende stillads via en gitterdragere.
- I hjørnerne hvor hhv. blok A og C var bygget sammen med blok B, var der ind over tagkonstruktionen bygget et hængestillads, som bærende element for teltoverdækningen i hjørnet.
- Der ikke forelå konstruktionsberegninger på stilladskonstruktionen.
- Stilladskonstruktionen var ikke opstillet i standardopstilling efter producentens anvisninger.

Formålet med en konstruktionsberegning er at sikre, at stilladskonstruktionen har den fornødne styrke og stabilitet når der bygges udenfor producenternes standardopstilling.

Arbejdstilsynet har ved afgivelsen af strakspåbuddet lagt vægt på, at arbejdet foregår på en byggeplads, hvor arbejdsforholdene løbende ændrer sig, og at formålet med påbuddet derfor vil forspildes, hvis det ikke efterkommes straks.

...”

Af referat fra fællesmøde den 17. november 2023 mellem parterne fremgår bl.a.:

”Ved et fællesmøde d.d. i Dansk Arbejdsgiverforening behandledes en af DI rejst klage over, at et antal medlemmer af 3F ansat i JUUL & NIELSEN A/S, Erhvervsvej 15, 2600 Glostrup, CVR. 13836795, har etableret en overenskomststridig, kollektiv arbejdsnedlæggelse den 16. november 2023 kl. 07:00.

På tidspunktet for fællesmødets afholdelse var arbejdsnedlæggelsen fortsat løbende.

Sagen forhandlede.

Efter det oplyste var baggrunden for arbejdsnedlæggelsen, at medarbejderne mente stilladset var usikkert, og der var for høj vindstyrke den 16. november 2023.

Arbejdstagersiden gjorde gældende, at virksomheden hjemsendte medarbejderne den 31. oktober 2023 på grund af stilladsets beskaffenhed. Medarbejderne mødte igen på arbejdspladsen den 16. november 2023, og anmodede om at få dokumentation for, at forholdet var bragt i orden, og anmodede om at få anvist arbejde, hvor stilladset ikke skulle benyttes.

Arbejdsgiversiden afviste, at stilladset var usikkert, og fremviste på fællesmødet beregninger for stilladset. Arbejdsgiversiden henviste til brugervejledningen m.v., som havde været tilgængelig for medarbejderne i hele perioden, og som viste, at det var sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt at arbejde på stilladset.

Arbejdsgiversiden bemærkede, at Arbejdstilsynet har givet strakspåbud den 2. november 2023, som er efterkommet af virksomheden. Arbejdsgiversiden bemærkede hertil, at Arbejdstilsynet på intet tidspunkt har lukket stilladset.

Såfremt det forholder sig som det af arbejdsgiversiden oplyste, at stilladset er bragt i orden, så gav arbejdstagersiden tilsagn om at pålægge arbejdstagerne at genoptage arbejdet snarest og senest den 20. november 2023 ved normal arbejdstids begyndelse.

Arbejdstagersiden opfordrede til, at DI, 3F, TS Stilladser og Arbejdsmiljøorganisationen i virksomheden mødes hurtigst muligt for gennemgang af stilladset.

Arbejdsgiversiden tog forbehold for at indbringe sagen for Arbejdsretten, såfremt arbejdet ikke genoptages som ovenfor anført.”

Af referat fra fællesmøde den 21. november 2023 mellem parterne fremgår bl.a.:

”Ved et fællesmøde d.d. i Dansk Arbejdsgiverforening behandledes en af DIO III v/DI rejst klage over, at et antal medlemmer af 3F ansat i JUUL & NIELSEN A/S, Erhvervsvej 15, 2600 Glostrup, CVR. 13836795, har etableret en overenskomststridig, kollektiv arbejdsnedlæggelse den 20. november 2023 kl. 09:00.

På tidspunktet for fællesmødets afholdelse var arbejdsnedlæggelsen fortsat løbende.

Sagen forhandlede. Efter det oplyste var baggrunden for arbejdsnedlæggelsen, at medarbejderne mente stilladset på arbejdsstedet Skibelundvej 32 samt Randbølvej 69-79, 2770 Vanløse var usikkert.

Fra arbejdstagersiden er det oplyst, at medarbejderne har stillet deres arbejdskraft til rådighed, men medarbejderne var af den opfattelse, at påbuddene fra Arbejdstilsynet af 5. oktober 2023 ikke var efterlevet, og at Arbejdstilsynet har givet påbud mod brug af stilladset ved skrivelse af 20. november 2023. Arbejdstagersiden opfordrede parterne til i fællesskabet at rette henvendelse til Arbejdstilsynet for gennemgang af stilladset.

Arbejdsgiversiden henviste til fællesmødeprotokollat af 17. november 2023, hvor de samme medarbejdere med samme begrundelse havde nedlagt arbejdet den 16. november 2023 kl. 7.00.

Arbejdsgiversiden gentog, at Arbejdstilsynet har givet strakspåbud den 2. november 2023, som er efterkommet af virksomheden. Arbejdsgiversiden bemærkede hertil, at Arbejdstilsynet på intet tidspunkt har lukket stilladset. Ligesom arbejdsgiversiden henviste til Arbejdstilsynets besøgsrapport af 16. november 2023, hvor Arbejdstilsynet konstaterede følgende: "Vi har på besøget ikke konstateret nogen overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen."

Såfremt det forholder sig, som det af arbejdsgiversiden oplyste, at stilladset er bragt i orden, så gav arbejdstagersiden tilsagn om at pålægge arbejdstagerne at genoptage arbejdet snarest og senest den 22. november 2023 ved normal arbejdstids begyndelse, og at holde arbejdet normaliseret.

Arbejdsgiversiden gjorde gældende, at arbejdsstandsningen kan betragtes som led i en systematisk aktion, hvilket man fra arbejdstagersiden tog forbehold overfor, idet stilladset fortsat ikke er bragt i orden.

Fra arbejdsgiverside tilkendegav man, at man agter at indbringe sagen for Arbejdsretten med anmodning om hastebehandling.”

Den 22. november 2023 aflagde Arbejdstilsynet tilsynsbesøg hos TS Stilladsmontage på byggepladsen. Af Arbejdstilsynets afgørelse af 29. november 2023 til TS Stilladsmontage fremgår bl.a.:

”Afgørelse

Vi sender her den afgørelse, som vi oplyste om på vores tilsynsbesøg den 22. november 2023.

...

Afgørelsen vedrører leverandør af stilladskonstruktion.

...

Strakspåbud

Virksomheden påbydes at sikre at stilladskonstruktioner opstillet om blok A og C på byggepladsen Sallinghus Vanløse er opstillet, så den kan anvendes sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Det skal sikres at stilladserne er forsvarligt understøttet, stilladsdæk er hensigtsmæssigt placeret og effektivt fastgjort, adgangene til stilladserne skal være forsvarligt udført.

I skal efterkomme påbuddet straks.

I skal senest den 6. december 2023 give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. I skal bruge formularen på vores selvbetjeningsløsning Arbejdsmiljø i din virksomhed.

Begrundelse for påbuddet

Det er Arbejdstilsynet vurdering at stilladskonstruktionerne ikke er opstillet, så de kan anvendes sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt af byggepladsens ansatte.

Dette begrundes med at:

- Stilladserne var flere steder mangelfuldt understøttet, herunder på blok A mod gården, hvor en stilladsfod stod på et stående 4x4 tømmer og en søjle i samme område manglede understøtning med strø. Enkelte stilladsfødder var opstillet direkte på et trin på en betontrappe og direkte på et tilhørende betongulv. På blok C mod gården var en af strøerne kun delvis understøttet, da gruset var skredet væk under strøen.
- Flere traller på blok A lå løst og kunne forskubbe sig, således at der opstod uventede mellemrum mellem traller og bygning.
- Der i flere af rankerne var mellemrum mellem trallerne, som det var muligt at stikke foden ned i og der manglede flere steder også mellemrumsafdækning mellem indvendig søjle og ind mod bygningen.
- Ved adgangsvejen fra trappetårn og ind på stilladserne, var der flere steder kun en højde på 180 cm. grundet stilladsets længdebjælker.

Ved afgivelsen af dette strakspåbud er der lagt vægt på, at dele af stilladskonstruktionen kan blive ustabil grundet den mangelfulde understøtning, når stilladskonstruktionen fx benyttes med den maximale belastning. Ved arbejde og færdsel på et ustabilt stillads, er der fare for at dele af stilladskonstruktionen kan forskyde sig og traller falder ned. Hvis dele af stilladskonstruktionen forskyder sig og traller falder ned, kan der opstå risiko for nedstyrtning. Ved nedstyrtning er der betydelig fare for alvorlig tilskadekomst i form af knuste legemsdele i værste fald med døden til følge.

Derudover er der lagt vægt på, at stilladstrallerne flere steder ikke var forsvarligt fastholdt, hvorved der var risiko for, at de ansatte kunne risikere en delvis personnedstyrtning, eksempelvis hvis en fod falder gennem trallelaget under arbejdet, med deraf betydelig fare for personskade.

...”

Den 22. november 2023 aflagde Arbejdstilsynet endvidere tilsynsbesøg hos Juul & Nielsen på byggepladsen. Af Arbejdstilsynets afgørelse af 29. november 2023 til Juul & Nielsen fremgår bl.a.:

”Afgørelse

Vi sender her den afgørelse, som vi oplyste om på vores tilsynsbesøg den 22. november 2023 på byggepladsen Sallinghus, Skibelundvej samt Randbølvej 69-79, 2720 Vanløse.

...

Strakspåbud

Virksomheden påbydes at overholde indgåede aftaler med bygherre for byggepladsen, Sallinghus, Vanløse, om at sikre og føre tilsyn med, at stilladskonstruktionerne kan anvendes sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt af byggepladsens ansatte.

I skal efterkomme påbuddet straks.

I skal senest den 6. december 2023 give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. I skal bruge formularen på vores selvbetjeningsløsning Arbejdsmiljø i din virksomhed.

Begrundelse for påbuddet

Det er Arbejdstilsynet vurdering at virksomheden ikke har overholdt aftalen med bygherre i forhold til ansvaret for eftersyn for fejl og mangler på stilladskonstruktionerne.

Dette begrundes med at:

- Stilladserne var flere steder mangelfuldt understøttet.
- Flere traller på stilladserne ved blok A og blok C var ikke forsvarligt fastholdt og kunne forskubbe sig, således at der opstod uventede mellemrum mellem traller og bygning.
- Der i flere af rankerne var mellemrum mellem trallerne, som det var muligt at stikke foden ned i og der manglede flere steder også mellemrumsafdækning mellem indvendig søjle og ind mod bygningen.
- Ved adgangsvejen fra trappetårn og ind på stilladserne, var der flere steder kun en højde på 180 cm. grundet stilladsets længdebjælker.

Ved afgivelsen af dette strakspåbud er der lagt vægt på, at stilladstrallerne flere steder ikke var forsvarligt fastholdt, hvorved der var risiko for, at de ansatte kunne risikere en delvis personnedstyrtning, eksempelvis hvis en fod falder gennem trallelaget under arbejdet, med deraf betydelig fare for personskade.

...”

Af referat fra fællesmøde den 27. november 2023 mellem parterne fremgår bl.a.:

”Ved et fællesmøde d.d. i Dansk Arbejdsgiverforening behandledes en af DIO III v/DI rejst klage over, at et antal medlemmer af 3F ansat i JUUL & NIELSEN A/S, Erhvervsvej 15, 2600 Glostrup, CVR. 13836795, har etableret en overenskomststridig, kollektiv arbejdsnedlæggelse den 24. november 2023 kl. 07:00.

På tidspunktet for fællesmødets afholdelse var arbejdsnedlæggelsen fortsat løbende.

Sagen forhandlede.

Efter det oplyste var baggrunden for arbejdsnedlæggelsen "sikkerhed på byggepladsen". Under fællesmødet blev det oplyst, at det mere konkret drejede sig om manglende diagonalføring på stilladset, jf. strakspåbud af 5. oktober 2023 til TS STILLADSMONTAGE A/S, som havde opført de stilladsoverdækninger, som virksomhedens medarbejdere skulle arbejde under i forbindelse med arbejdet på tagkonstruktion på bygningens 4. sal.

Arbejdsgiversiden oplyste på mødet, at TS STILLADSMONTAGE A/S havde oplyst overfor virksomheden, at forholdene var bragt i orden. Arbejdsgiversiden bemærkede samtidig, at Arbejdstilsynet under tilsynsbesøgene på byggepladsen hhv. den 15. og 22. november 2023 ikke havde påtalt, at der var problemer med diagonalføringen.

Virksomheden oplyste desuden, at der ikke var påtalt forhold vedr. stilladset på Arbejdstilsynets besøg på byggepladsen den 15. november 2023, samt at der var rettet op på de forhold vedrørende stilladset, som var blevet påpeget under Arbejdstilsynets besøg 22. november 2023. Der var således efter virksomhedens opfattelse ikke længere sikkerhedsmæssige problemer med stilladset, hvilket medarbejderne var blevet oplyst om den 23. november 2023.

Fra arbejdstagersiden bestred man, at stilladset var sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Arbejdstagersiden bemærkede i den forbindelse, at man ikke mente, at der var sket udbedring af den manglende diagonalføring, jf. Arbejdstilsynets strakspåbud af 5. oktober 2023 til TS STILLADSMONTAGE A/S. Arbejdstagersiden oplyste samtidig, at efter medarbejdernes opfattelse var stilladset ikke monteret efter de tegninger, som blev udleveret til arbejdstagersiden på fællesmødet den 17. november 2023.

Medarbejderne opfordrede arbejdsgiveren til at anvise andet arbejde, hvor stilladset ikke skal benyttes.

Såfremt det forholder sig som af arbejdsgiversiden oplyste, at stilladset er bragt i orden, så gav arbejdstagersiden tilsagn om at pålægge arbejdstagerne at genoptage arbejdet snarest og senest den 28. november 2023 ved normal arbejdstids begyndelse samt at holde arbejdet normaliseret.

Virksomheden bekræftede, at diagonalerne ikke er som på tegningerne udleveret den 17. november 2023, men fastholdt imidlertid, at stilladset var sikkerhedsmæssigt for-

svarligt, fordi der blev kompenseret med ekstra længdebjælker. Dette havde TS STILLADSER A/S oplyst om mundtligt. TS STILLADSER A/S havde samtidig oplyst, at de havde fået dette eftervist af en uvildig ingeniør.

Arbejdstagersiden opfordrede til, at der hurtigst muligt blev afholdt et møde på byggepladsen, så man kunne finde en løsning på situationen.

Fra arbejdsgiverside forbeholdt man sig at indbringe sagen for Arbejdsretten, såfremt arbejdet ikke genoptages som ovenfor anført.”

Det gælder for alle Arbejdstilsynets afgørelser, at Arbejdstilsynet ikke havde bemærkninger til virksomhedernes tilbagemeldinger om, hvordan de havde efterkommet tilsynets påbud.

Ved mail af 28. november 2023 kl. 13.00 til Lasse Pedersen fra TS Stilladsmontage oplyste bygningsingeniør John Sebastian, at han havde foretaget en konstruktionsberegning af stilladset, som viste, at det opfyldte alle gældende regler for stilladsopstilling af den pågældende type. I en mail samme dag kl. 14.09 oplyste John Sebastian over for Arbejdstilsynet, at ”beregningerne viser at den nuværende opstilling er indenfor rammerne.”

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af Loui Hamedy, Lasse Pedersen, Martin Bruun, Claus Manley, Henrik Olsen, arbejdstager A, arbejdstager B, Christian Korsgaard Sørensen og Thomas Strømholt.

Loui Hamedy har forklaret bl.a., at han har været ansat i ca. 9 år hos Juul & Nielsen. Han var projektchef på byggepladsen.

I august 2023 var der en arbejdsulykke på stilladset, hvor en medarbejder faldt til et underliggende stilladsdæk. Fejlen på stilladset blev udbedret efterfølgende. Samarbejdet med medarbejderne var generelt godt, men der kom en tvist om økonomi i august og september.

Juul & Nielsen fik nogle påbud fra Arbejdstilsynet efter tilsynets besøg den 5. oktober 2023. Påbuddene blev efterkommet straks. Arbejdstilsynet og medarbejderne blev orienteret om, at påbuddene var efterkommet.

Den 30. eller 31. oktober 2023 blev medarbejderne hjemsendt som følge af nedmanding i akkorden. Medarbejderne skulle komme tilbage den 16. november 2023.

Den 1. november 2023 besøgte Arbejdstilsynet byggepladsen. Under tilsynsbesøget gav Arbejdstilsynet et strakspåbud til TS Stilladsmontage om at foretage konstruktionsberegninger på stilladset. Arbejdstilsynet lukkede ikke stilladset. Det bekræftede Arbejdstilsynet efterfølgende. Han orienterede medarbejderne om, at stilladset fortsat kunne bruges, selv om der var givet et strakspåbud om konstruktionsberegninger.

Medarbejderne genoptog ikke arbejdet den 16. november 2023. Medarbejderne henviste til, at der manglede konstruktionsberegninger på stilladset, og at det den dag blæste for meget. Han meddelte medarbejderne, at stilladset var sikkert, og at Arbejdstilsynet ikke havde lukket stilladset. Han mente ikke, at det blæste for meget, og dette bekræftede en måling, som de foretog samme dag.

Der blev afholdt et fællesmøde den 17. november 2023, hvor medarbejderne fik pålæg om at gå i arbejde.

Medarbejderne genoptog arbejdet nogle timer den 20. november 2023, men nedlagde herefter arbejdet igen. Medarbejderne holdt fast i, at de ikke ville bruge stilladset. Der blev afholdt nyt fællesmøde den 21. november 2023, hvor medarbejderne fik pålæg om at gå i arbejde.

Den 22. november 2023 besøgte Arbejdstilsynet byggepladsen. Juul & Nielsen og TS Stilladsmontage fik nye strakspåbud om stilladset, som blev udbedret med det samme om eftermiddagen og aftenen den 22. november 2023. Stilladset var lukket i den periode, men det var uden for medarbejdernes arbejdstid. Strakspåbuddene angik nye forhold som følge af bl.a. kraftig regn på pladsen. De orienterede Arbejdstilsynet om, hvad de havde gjort for at rette op på forholdene, og Arbejdstilsynet havde ikke bemærkninger hertil. Arbejdstilsynet lukkede ikke stilladset. Medarbejderne blev orienteret om, at stilladset igen kunne bruges.

Om morgenen den 23. november 2023 var forholdene udbedret med undtagelse af nogle forhold om adgangshøjde på en del af stilladset. Den del af stilladset forblev lukket, indtil det var udbedret om formiddagen den 23. november 2023. Medarbejderne blev om morgenen den 23. november 2023 anvist arbejde på bygningens tag, hvor forholdene var udbedret. Medarbejderne genoptog arbejdet nogle timer den dag, men nedlagde herefter arbejdet igen. Medarbejderne henviste til de manglende konstruktionsberegninger.

Den 27. november 2023 blev der afholdt nyt fællesmøde i sagen, hvor medarbejderne fik pålæg om at gå i arbejde. Den 28. november 2023 ved middagstid kom konstruktionsberegningerne fra ingeniøren. Beregningerne viste, at stilladset var sikkert. Konstruktionsberegningerne blev givet videre til medarbejderne med det samme, og han pålagde medarbejderne at genoptage arbejdet samme dag. Medarbejderne genoptog arbejdet den 29. november 2023 kl. 07.00.

Juul & Nielsen og TS Stilladsmontage har efter hans opfattelse efterkommet samtlige strakspåbud med det samme, og medarbejderne blev løbende orienteret om sikkerheden på stilladset og dialogen med Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynet har ikke haft bemærkninger til deres tilbagemeldinger på strakspåbuddene eller lukket stilladset. Andre medarbejdere, der arbejdede på byggepladsen, brugte løbende stilladset i perioden.

Lasse Pedersen har forklaret bl.a., at han er uddannet bygningskonstruktør, og at han har været ansat i 10 år som direktør i TS Stilladsmontage. Det er TS Stilladsmontage, der har opsat stilladset på byggepladsen.

Arbejdstilsynets påbud til TS Stilladsmontage under besøget den 5. oktober 2023 angik manglende diagonaler og mangelfuld understøtning af stilladset. De udbedrede forholdene med det samme. Arbejdstilsynet havde ikke bemærkninger til deres tilbagemelding.

Den 26. oktober 2023 lukkede han stilladset, fordi nogle forhold, der havde betydning for sikkerheden, skulle udbedres. Stilladset var lukket nogle dage, mens forholdene blev udbedret.

Under tilsynsbesøget den 1. november 2023 gav Arbejdstilsynet et påbud om konstruktionsberegninger på stilladset. Tilsynet mente, at stilladset ikke var opstillet i standardopstilling efter montagevejledningen. Beregningerne blev ikke lavet fra starten, fordi han selv mente, at stilladset var opsat i standardopstilling. Det var et strakspåbud type 2, hvilket betød, at stilladset fortsat kunne bruges, mens beregningerne blev lavet. Det bekræftede Arbejdstilsynet også over for dem. Hverken han eller Arbejdstilsynet lukkede stilladset. Han hyrede en uvildig civilingeniør til at lave beregningerne.

Den første beregning kom den 15. november 2023. Beregningen var foretaget ud fra en lidt upræcis tegning, og der skulle derfor foretages en genberegning. Den første tegning var ikke forkert, men den var ikke detaljeret nok.

Den 22. november 2023 gav Arbejdstilsynet nye strakspåbud. De angik nye forhold på stilladset om bl.a. understøtning og adgangshøjder. Det havde regnet meget kraftigt, hvilket havde bortskyllet en del af stilladsets understøtning. Stilladset var lukket om eftermiddagen og om aftenen den 22. november 2023, mens de udbedrede forholdene. Stilladset var sikkert og klar til brug på tagetagen om morgenen den 23. november 2023, mens problemet med adgangshøjder blev udbedret den 23. november 2023 om formiddagen.

Den 28. november 2023 kom den endelige beregning fra civilingeniøren, som viste, at stilladset var sikkert og levede op til gældende regler.

Arbejdstilsynet har ikke på noget tidspunkt lukket stilladset. Stilladset har med undtagelse af om eftermiddagen og om aftenen den 22. november 2023 og delvist om formiddagen den 23. november 2023 været sikkert og åbent i hele perioden fra 16. november 2023 til den 28. november 2023.

Martin Bruun har forklaret bl.a., at han har været ansat som projektleder siden 1. november 2023 hos Juul & Nielsen. Han er uddannet tømrer.

Han har haft en løbende dialog med medarbejderne både mundtligt og skriftligt. Han har orienteret medarbejderne om sikkerheden på stilladset, Arbejdstilsynets strakspåbud og virksomhedens dialog med tilsynet. Argumentet fra medarbejderne for at nedlægge arbejdet har i hele perioden den 16. november 2023 til den 28. november 2023 været, at der manglede konstruktionsberegninger, og at stilladset føltes usikkert. Den 16. november 2023 sagde medarbejderne også, at det blæste for meget. Det gjorde det efter hans opfattelse ikke. Medarbejderne kom hver dag og anmodede om andet arbejde, men der var ikke arbejde, der ikke involverede stilladset.

Sikkerheden på stilladset har været god, og der blev efter hans opfattelse straks taget hånd om de ting, som tilsynet påpegede i deres påbud til virksomhederne. Der var ikke andre, der nedlagde arbejdet på stilladset. Alle andre underentreprenører arbejdede videre.

Han gik løbende runderinger på pladsen med arbejdstager A. Arbejdstager A kom af og til med bemærkninger, som skulle klares, og det blev de også. Han kan ikke huske, om arbejdstager A påpegede noget med mangelfuld understøtning af stilladset, men det kan han godt have gjort.

Claus Manley har forklaret bl.a., at han er arbejdsmiljøleder i Juul & Nielsen. Han har været i virksomheden i 15 år i forskellige stillinger. Han er uddannet tømrer.

Han var med under Arbejdstilsynets besøg den 1. november 2023. Han blev orienteret om tilsynets påbud om konstruktionsberegninger. Arbejdstilsynet sagde, at påbuddet ikke lukkede stilladset. Det bekræftede Arbejdstilsynet også overfor dem flere gange. Medarbejderne blev løbende orienteret om, at Arbejdstilsynet havde oplyst, at påbuddet ikke lukkede stilladset.

Efter påbuddet den 22. november 2023 pålagde han byggeledelsen at lave en prioriteringsliste og udbedre forholdene med det samme. Forholdene blev udbedret samme aften. Delen om adgangshøjder blev dog først udbedret om formiddagen den 23. november 2023, og den del af stilladset var derfor lukket indtil da. Tagsalen var åben fra om morgenen den 23. november 2023.

Det er hans opfattelse, at stilladset i hele perioden har været sikkert, mens der blev arbejdet på det. Alle andre på pladsen arbejdede på stilladset i perioden 16. november 2023 til 28. november 2023.

Henrik Olsen har forklaret bl.a., at han har været ansat i Dansk Industri siden 2022. Han er uddannet tømrer. Han mødtes på byggepladsen med Johnny Storm fra 3F den 27. november 2023 for at forsøge at finde en løsning på arbejdsnedlæggelsen. Det er hans opfattelse, at konfliktniveauet var meget højt. Konflikterne handlede om sikkerheden på stilladset, men der var også en igangværende tvist om løn, herunder om akkorderne. Der blev ikke fundet en løsning den 27. november 2023. De mødtes på pladsen igen den 28. november 2023 og forsøgte at finde en løsning. Omkring kl. 13.00 den 28. november 2023 kom konstruktionsberegningerne.

Arbejdstager A har forklaret bl.a., at han er tidligere ansat som tømrer hos Juul & Nielsen. Han blev valgt som arbejdsmiljørepræsentant i april 2023.

Ved arbejdsulykken i slutningen af august 2023 var det ham, der ringede til alarmcentralen. Han og de andre medarbejdere var meget forskrækkede over, at det kunne ske på det stillads, som de også arbejdede på.

I slutningen af oktober var der tæt på at ske en arbejdsulykke på stilladset igen. Det var en VVS'er, der var tæt på at falde på stilladset på samme måde som ved arbejdsulykken i august. Det gjorde ham og de andre medarbejdere utrygge, at historien på den måde var ved at gentage sig. De bad byggeledelsen om at få udbedret forholdene.

Han opfattede Arbejdstilsynets påbud sådan, at Juul & Nielsen var forpligtede til at sørge for, at der blev foretaget konstruktionsberegninger på stilladset. Han mente, at der ikke var monteret diagonaler på stilladset, og at understøtningen af stilladset var mangelfuld. Det understøttes af de billeder, der er fremlagt i sagen, og som bl.a. han har taget. Det var de samme forhold, som Arbejdstilsynet gav påbud om igennem hele perioden. Det var utrygt at gå på stilladset, når Juul & Nielsen og TS Stilladsmontage fik påbud om de samme forhold igennem længere tid, og de ikke kunne påvise, at stilladset var sikkert. Han påtalte løbende forholdene omkring manglende understøtning, men han oplevede, at det ikke blev taget alvorligt.

I midten af november kom den første beregning fra ingeniøren. De kunne konstatere, at beregningen var foretaget ud fra en tegning af stilladset, der ikke svarede til det faktiske stillads. Der skulle derfor foretages en ny beregning. Det gjorde dem utrygge, at tegningen af stilladset var forkert.

De var nedmandet frem til den 16. november 2023. Om morgenen den 16. november 2023 blæste det for meget til, at de kunne arbejde på stilladset. Stilladset var heller ikke sikkert at arbejde på. Der var et højt konfliktniveau på pladsen som følge af den manglende sikkerhed på stilladset. Arbejdsnedlæggelsen var alene en følge af arbejdsmiljøet og ikke den verserende konflikt om løn.

Han oplevede, at Arbejdstilsynet var usikre på, hvad tilsynet sagde i forhold til, om stilladset kunne bruges eller ej. Arbejdstilsynet kunne ikke svare ordentligt på deres spørgsmål under tilsynets besøg på pladsen den 22. november 2023. Han blev orienteret om påbuddene fra Juul & Nielsen, men han havde svært ved at få adgang til dokumenterne og virksomhedens dialog

med Arbejdstilsynet. De har været nødt til igennem 3F at søge aktindsigt hos tilsynet for at få materialet. Arbejdstilsynet har ikke over for ham sagt eller skrevet, at de påbud, som Juul & Nielsen og TS Stilladsmontage havde fået, var blevet efterlevet.

Han har løbende orienteret de andre medarbejdere om, hvad han fik at vide af Juul & Nielsen. De har sammen drøftet sikkerhedsforholdene på pladsen og truffet beslutningen om arbejdsnedlæggelse, fordi sikkerheden på stilladset ikke var i orden. De har stået til rådighed i hele perioden og anmodede hver dag Juul & Nielsen om at anvise arbejde, som ikke involverede stilladset.

Efter hans opfattelse blev påbuddet om konstruktionsberegninger først efterlevet den 28. november 2023, hvor ingeniørens beregninger kom. De genoptog arbejdet efter, at ingeniørens beregninger kom.

Arbejdstager B har forklaret bl.a., at han er tømrersvend og blev ansat den 30. maj 2023 hos Juul & Nielsen på byggepladsen. Han var akkordholder, og det var derfor ham, der forhandlede med Juul & Nielsen på vegne af sjakket. Der var et fint forhandlingsmiljø, og de indgik løbende aftaler, som begge parter efter hans opfattelse var tilfredse med. Hans opfattelse var, at konflikterne omkring løn opstod efter arbejdsnedlæggelsen på stilladset, og at Juul & Nielsen brugte lønkonflikterne til at straffe sjakket for arbejdsnedlæggelsen.

Christian Korsgaard Sørensen har forklaret bl.a., at han er uddannet murer og har erfaring med stilladser. Han er lokal fagrepræsentant i 3F.

Han blev involveret i sagen efter arbejdsulykken i august 2023, hvorefter han gennemgik stilladset med Claus Manley fra Juul & Nielsen. Han påpegede nogle ting, som skulle udbedres. I slutningen af oktober var det tæt på, at der skete en arbejdsulykke mere. Stilladset var ikke bygget til at holde traller.

Arbejdstilsynet havde givet påbud om, at stilladset manglede diagonaler, og det blev ikke udbedret i løbet af november 2023. Han var på pladsen bl.a. den 8. november 2023, men der var ikke opsat diagonaler, som Arbejdstilsynet havde givet påbud om. Han kunne derfor ikke godkende stilladset.

Han har søgt aktindsigt hos Arbejdstilsynet på vegne af medarbejderne, fordi de ikke kunne få dokumenterne udleveret fra virksomheden.

Thomas Strømholt har forklaret bl.a., at han er stilladsarbejder, og at han er med til at lave stilladsvejledningerne. Han besigtigede stilladset den 30. oktober 2023. Han konstaterede, at stilladset var en kombination af forskellige stilladssystemer, som ikke fulgte montagevejledningen. De mest åbenlyse fejl var, at der manglende diagonaler, og at diagonalerne sad meget forskelligt. Der var endvidere fejl med understøtningen af stilladset.

Parternes argumentation

Klager har anført navnlig, at det er en forudsætning for at kunne påberåbe sig beskyttelsen efter Normens § 17, nr. 2, at der foreligger et reelt begrundet faremoment, som ud fra en objektiv vurdering gør det uforsvarligt at begynde eller fortsætte arbejdet. Bevisbyrden herfor påhviler den arbejdstager, der påberåber sig beskyttelsen.

Arbejdsstandsningen begyndte den 16. november 2023 og varede – bortset fra nogle timers arbejde den 20. november 2023 og 23. november 2023 – frem til 29. november 2023 kl. 07.00.

De indklagede arbejdstagere har ikke på noget tidspunkt i perioden været berettiget til at nedlægge arbejdet med henvisning til Normens § 17, nr. 2.

Samtlige påbud, som Arbejdstilsynet gav Juul & Nielsen og TS Stilladsmontage, blev efterkommet straks. Juul & Nielsen sørgede for at orientere medarbejderne herom løbende. Medarbejderne kan ikke have været i tvivl om, at stilladset var sikkerhedsmæssigt forsvarligt og kunne benyttes i perioden. Det illustreres også af, at Arbejdstilsynet på intet tidspunkt havde bemærkninger til tilbagemeldingerne på tilsynets påbud.

Arbejdstilsynet har besøgt byggepladsen flere gange og har i den forbindelse ikke standset arbejdet eller lukket stilladset. Hvis Arbejdstilsynet har besøgt en byggeplads uden at lukke stilladset eller påbyde arbejdsgiveren at standse arbejdet, kan arbejdet ikke nedlægges efter Normens § 17, nr. 2. Andre medarbejdere på byggepladsen arbejdede i overensstemmelse hermed også løbende på stilladset i perioden 16. til 29. november 2023.

De indklagede medarbejdere skal pålægges at betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod for den overenskomststridige arbejdsnedlæggelse.

Da medarbejderne uberettiget har nedlagt arbejdet, har de ikke krav på løn for perioden.

Indklagede har anført navnlig, at strakspåbuddet af 13. oktober 2023 om montering af diagonaler og manglende understøtning aldrig blev efterlevet. Det var først den 28. november 2023 kl. 14.00, da arbejdsgiversiden fremsendte konstruktionsberegninger, at der ikke længere forelå en betydelig fare for medarbejdernes sikkerhed og sundhed ved at arbejde på stilladset. Arbejdstagerne genoptog herefter arbejdet den 28. november 2023 kl. 14.00.

Det forhold, at Arbejdstilsynet i perioden efter 13. oktober 2023 gav Juul & Nielsen og TS Stilladsmontage yderligere strakspåbud, ændrer ikke på, at påbuddet af 13. oktober 2023 stadig skulle efterleves, men aldrig blev det.

I perioden fra den 16. og indtil den 28. november 2023 kl. 14.00, hvor de endelige konstruktionsberegninger blev fremsendt af arbejdsgiversiden, forelå der et reelt begrundet faremoment, som ud fra en objektiv vurdering gjorde det uforsvarligt at fortsætte arbejdet på stilladset. Medarbejderne opfordrede i perioden flere gange arbejdsgiversiden til at anvise arbejde, som ikke indebar en risiko for medarbejdernes sikkerhed.

Hvis Arbejdsretten finder, at der ikke ud fra en objektiv vurdering var nogen risiko for medarbejdernes sikkerhed og sundhed forbundet med at arbejde på stilladset, gøres det gældende, at medarbejderne var i god tro som følge af mangelfuld kommunikation og orientering fra arbejdsgiversiden.

Medarbejderne har herefter krav på løn for hele perioden.

Hvis Arbejdsretten finder, at medarbejderne har brudt overenskomsten, bør der henset til omstændighederne i sagen ske bortfald eller nedsættelse af boden.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Sagens spørgsmål

Sagen angår de indklagede arbejdstageres standsning af arbejdet i en periode på ca. 14 dage i november 2023 på et stillads på byggepladsen Sallinghus, beliggende Skibelundvej 32/Ranbølvej 69-79 i Vanløse.

Spørgsmålet er, om standsningen af arbejdet var berettiget efter Normens § 17, nr. 2.

Normens § 17, nr. 2

Når der er indgået kollektiv overenskomst, kan der inden for det område, som overenskomsten omfatter, og så længe den er gældende, ikke etableres arbejdsstandsning, medmindre der er hjemmel herfor i ”Norm for regler for behandling af faglig strid” (Normen) eller i kollektiv overenskomst, jf. § 2, stk. 1, i Hovedaftale mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark.

Det følger af Normens § 17, nr. 2, at reglerne for behandling af faglig strid skal iagttages, forinden arbejdsstandsning iværksættes, medmindre der opstår risiko for sikkerhed og sundhed, der berettiger til at standse arbejdet.

Som anført senest i Arbejdsrettens dom af 25. februar 2025 i sag AR 2024-431 er det efter praksis som udgangspunkt en forudsætning for at kunne påberåbe sig beskyttelsen efter Normens § 17, nr. 2, at der foreligger et reelt begrundet faremoment, som ud fra en objektiv vurdering gør det uforsvarligt at begynde eller fortsætte arbejdet. Bevisbyrden herfor påhviler den arbejdstager, der påberåber sig beskyttelsen.

I sager af den foreliggende karakter forudsætter en berettiget arbejdsnedlæggelse i almindelighed, at Arbejdstilsynet har nedlagt forbud mod brug af det pågældende stillads. Det er således normalt ikke tilstrækkeligt, at tilsynet har givet virksomheden påbud om at bringe visse arbejdsmiljøforhold i orden inden for en vis frist, eller at de pågældende medarbejdere selv føler, at der er tale om farlige forhold.

Den konkrete sag

De indklagede arbejdstagere var ansat hos Juul & Nielsen A/S og arbejdede på et stillads på byggepladsen Sallinghus, beliggende Skibelundvej 32/Ranbølvej 69-79 i Vanløse. Stilladset var opført af TS Stilladsmontage A/S.

Der er enighed mellem parterne om, at arbejdet blev standset den 16. november 2023 kl.

07.00. Efter bevisførelsen lægger Arbejdsretten til grund, at arbejdet – bortset fra timerne den 20. november 2023 og 23. november 2023 – blev genoptaget den 29. november 2023 kl. 07.00.

Efter forklaringerne, herunder navnlig forklaringen fra arbejdstager A, var arbejdsstandsningen den 16. november 2023 kl. 07.00 og frem til genoptagelsen af arbejdet begrundet i, at stilladset efter arbejdstagernes opfattelse ikke var sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Til grund for denne opfattelse hos arbejdstagerne lå bl.a. arbejdsulykken på stilladset den 30. august 2023, som havde gjort arbejdstagerne utrygge. Til grund for opfattelsen lå efter forklaringerne endvidere Arbejdstilsynets påbud om manglende diagonalføring og nedsunkne fodspindler af 13. oktober 2023 samt påbud af 8. november 2023 om foretagelse af konstruktionsberegninger for stilladset, herunder det anførte om ”betydelig fare for alvorlige kvæstelser af brugerne af stilladskonstruktionen i værste fald med døden til følge” i påbuddet af 13. oktober 2023.

Over for dette står, at Arbejdstilsynet i perioden fra starten af oktober 2023 til slutningen af november 2023 ved en række lejligheder var på byggepladsen for at føre tilsyn med bl.a. stilladset. Arbejdstilsynet afgav under tilsynsbesøgene en række strakspåbud til Juul & Nielsen og TS Stilladsmontage, men Arbejdstilsynet lukkede ikke på noget tidspunkt stilladset eller påbød virksomhederne at standse arbejdet. Det må anses for ubestridt, at stilladset under arbejdsstandsningen løbende blev anvendt af andre arbejdstagere på byggepladsen.

Der må endvidere lægges vægt på, at Juul & Nielsen og TS Stilladsmontage løbende gav tilbagemeldinger på Arbejdstilsynets påbud, at disse tilbagemeldinger ikke gav tilsynet anledning til bemærkninger, og at Juul & Nielsen efter bevisførelsen løbende sørgede for at orientere medarbejderne om dialogen med Arbejdstilsynet, herunder om at stilladset var sikkert og kunne bruges.

Under disse omstændigheder er det ikke godtgjort, at der på noget tidspunkt under arbejdsstandsningen forelå en reelt begrundet fare, der ud fra en objektiv vurdering gjorde det uforvarligt at arbejde på stilladset som anvist af Juul og Nielsen, eller at arbejdstagerne havde tilstrækkelig føje til at tro, at dette var tilfældet.

Efter det anførte var standsningen af arbejdet fra den 16. november 2023 kl. 07.00 til den 29. november 2023 kl. 07.00 ikke berettiget efter Normens § 17, nr. 2.

Arbejdsstandsningen var herefter i strid med overenskomsten, jf. § 2, stk. 1, i Hovedaftale mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark.

Bod

Arbejdsretten finder, at bod er forskyldt for den overenskomststridige arbejdsstandsning. Der foreligger efter det anførte ikke sådanne omstændigheder, at der er grundlag for nedsættelse eller bortfald af boden.

Arbejdsretten har som nævnt lagt til grund, at arbejdet blev genoptaget den 29. november 2023 kl. 07.00. Med dette bevisresultat er parterne enige om, at bodstimerne for de indklagede arbejdstagere udgør i alt 412,5 timer.

I det gældende bodssystem vedrørende overenskomststridige arbejdsnedlæggelser, der anvendes af Arbejdsretten, er der fastsat faste takster for bodens størrelse pr. time. Det fremgår heraf, at boden fastsættes til 50 kr. pr. time for ufaglærte og 56 kr. pr. time for faglærte. Taksterne er fastsat i en aftale af 17. december 2018 mellem Fagbevægelsens Hovedorganisation og Dansk Arbejdsgiverforening, og Arbejdsretten har fulgt taksterne i sin praksis.

Arbejdsretten tager herefter klagers påstand til følge, således at hver af de indklagede arbejdstagere (som anført i sagens bilag 20) skal betale 56 kr. for hver time, de pågældende har deltaget i arbejdsnedlæggelser i perioden den 16. november 2023 kl. 07.00 til den 29. november 2023 kl. 07.00.

Klager frifindes for indklagedes selvstændige påstand om løn.

T h i k e n d e s f o r r e t:

De indklagede arbejdstagere skal inden 14 dage til Dansk Arbejdsgiverforening betale 56 kr. for hver time, de pågældende har deltaget i arbejdsnedlæggelser i perioden den 16. november 2023 kl. 07.00 til den 29. november 2023 kl. 07.00.

Dansk Arbejdsgiverforening frifindes for Fagbevægelsens Hovedorganisations selvstændige påstand.

I sagsomkostninger skal Fagbevægelsens Hovedorganisation inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale 5.000 kr. til Arbejdsretten.

Jørgen Steen Sørensen